

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii, Et
Ivdicis Apostolici designati pro Tribunali Nunciaturæ
Hispaniæ, ac insignis Ecclesiæ Vimaransenis Thesaurarij
Maioris, Collectanea Doctorvm, Qui ...**

Barbosa, Agostinho

Venetiis, 1643

Cap. 1. De residentia Prælatorum, & curatorum, & pœnis supra id
impositis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14108

4. § CANON IV.] Vide Henric. in summ. lib. 10. cap. 4. §. 2. littera F. & G. Hurtado de Sacram. tom. 2. tract. de Ordine diffi. 7. in fine. Franc. Leon. in thesauro fori Eccles. p. 1. cap. 4. num. 16. Aegid. de Coninck de Sacrament. & censur. tom. 2. disput. 20. n. 58. Balduin. iun. super opera controuers. Bellarmi. ni. p. 2. lib. 6. cap. 4. vers. item pater. Petr. de Ledefina in summ. vbi de sacramento Ordinis, cap. 4. concl. 2. Bellet. disquisit. clerical. p. 1. tit. de discipl. cleric. §. 3. num. 2. Bonacin. de Sacrament. disput. 8. quest. unica puncto 4. nu. 1. Homobon. de Bonis de examine Eccles. p. 1. tract. 3. cap. 8. quest. 70. in princ.
5. § CANON VI.] Vide Dionys. de Eccles. hierarch. cap. 5. Irenaz. lib. 3. c. 3. Fr. Mich. Agia de exhibend. auxil. fundam. 2. Molles. in summa Theologia moralis tract. 2. c. 1. num. 35. Homobon. de Bonis de examine Eccles. p. 1. tract. 2. c. 3. quest. 35. vers. alter finis. & tract. 3. cap. 8. q. 63. vers. quarto. Hurtado d. tract. de Ordine diffi. 8.
6. § CANON VII.] Vide Iodoc. Cocc. in thesauro Catholico, lib. 7. art. 18. Hurtado de Sacrament. tom. 2. tract. de Ordine diffi. 17. Savr. de Sacrament. in genere, lib. 1. cap. 2. q. 5. art. 5. vers. de consecratione Episcopi. Aegid. de Coninck de Sacrament. tom. 2. disput. 20. numero 24. & numero 75. Vazq. in 3. part. tom. 3. disput. 242. a numero 2. & disput. 244. num. 17. Molles. in summa Theologia moralis tract. 6. cap. 16. num. 63. Homobon. de Bonis de examine Eccles. p. 1. tract. 3. cap. 8. quest. 71. late Marchin. de sacram. Ordinis. tract. 2. part. 8. cap. 4. Anguian. de legib. lib. 2. controu. 1. num. 70. Sanch. in opus. moral. li. 7. cap. 1. dub. 18. a num. 1. Cardof. in praxi Iudic. verb. sacramentum Ordinis nu. 6. Alzed. de excellentia Episcop. dign. p. 2. c. 5. n. 1. Torreblanca in pract. iuris spirit. lib. 2. c. 13. n. 4. Sanch. in cons. moral. lib. 7. cap. 1. dub. 18. num. 1.
7. § CANON VIII.] Vide Henric. in summ. lib. 10. c. 7. in fine. Petr. de Ledefina in summ. p. 1. vbi de sacramento Ordinis, c. 5. Paul. Comit. respons. moral. lib. 1. quest. 99. num. 3. Dionys. Paul. de vera quatuor Patriarchal. sedum creatione, cap. 5. num. 70.

DE REFORMATIONE.

De residentia Prælatorum, & Curatorum, & pœnis supra id impositis.

C A P V T P R I M V M.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Constitutiones Pontificie super residentiam agentes.
- 3 Episcopi, Parochi, & alij Rectores tenentur de iure diuino in suis Ecclesiis residere.
- 4 Parochus tenetur Missæ sacrum suis ouibus applicare iuxta boni viri arbitrium.
- 5 Cardinales, qui sunt Episcopi, an & quando excusentur à residentia.
- 6 Cardinales habent iustam causam quòd absint ab Ecclesiis, quarum sunt Episcopi.
- 7 Charitas Christiana excusat à residentia.
- 8 Necessitas vrgens excusat à residentia.
- 9 Obediencia debita excusat à residentia.
- 10 Vtilitas euidentis, Ecclesiæ, vel Reip. excusat à residentia.
- 11 Ad Metropolitanum, vel in eius absentia ad Episcopum antiquiorem pertinet, curare vt Prouinciales Episcopi in suis Ecclesiis commorentur.
- 12 Causæ absentie in scriptis approbandæ.
- 13 Episcopus potest abesse à sua Ecclesia sine alia superioris licentia quâdo occurrit vrgens necessitas.
- 14 Abesse non dicitur qui statim est reuersurus.
- 15 Episcopi possunt abesse à suis Ecclesiis ad summum per tres menses singulis annis.
- 16 Episcopi abesse possunt à suis Ecclesiis per tres menses etiam causa animum relaxandi.
- 17 Episcopi, & alij beneficiarij habentes beneficia Curata si absque legitima causa à suis Ecclesiis absint, tenentur pro rata temporis, quo absunt, fructus restituere.
- 18 Episcopi, & alij habentes curam animarum tenentur restituere fructus ante vllam sententiam si nō resideant.
- 19 Episcopo non licet à sua Ecclesia abesse nisi ob aliquam causam ex connumeratis in hoc cap.
- 20 Episcopus residens in sua diœcesi liber est à residentia suarum Dignitatum.
- 21 Fructuum amissorum ob non residentiam restitutio, fabricæ Ecclesiæ, vel pauperibus faciendæ.
- 22 Parochi si à suis Ecclesiis absque legitima causa ab Episcopo cogita, & approbata in scriptis absint ultra bimestre tempus, possunt mortaliter.
- 23 Fructus non residentium amittuntur dumtaxat pro rata illius temporis, quo quis abest.
- 24 Fructus non residentium debet Episcopus ordinarius applicare fabricæ Ecclesiæ parochialis etiam si non indigeat.
- 25 Beneficia curata habentes & parochi à pari procedunt.
- 26 Residere tenentur qui Parochialem quamuis tenuerunt obtinent.
- 27 Parochialem possidens tenetur residere quamuis in ea remanserint tres, vel quatuor incolæ.
- 28 Rector, qui habet vicariam perpetuam in eius parochia, potest compelli ad personaliter residendum.
- 29 Ecclesiam baptismalem obtinens tenetur residere.
- 30 Parochialem obtinens cum libero curæ exercitio, & possessione bonorum, tenetur residere, quamuis in limine adeptæ possessionis mota lis fuerit per aliquem in petitorio.
- 31 Archipresbyter Tyrasson. tenetur ad residentiam.
- 32 Capellanus coadiutor Rectoris parochialis institutus auctoritate Apostol. tenetur ad residentiam sicut Rector ipse.
- 33 Coadiutor perpetuus tenetur ad residentiam sicut verus curatus.
- 34 Inquisitor parochus tenetur ad residentiam.
- 35 Subcollector Apostol. non excusatur à residentia Parochialis.
- 36 Beneficium curam iurisdictionalem habens tenetur residere.
- 37 Præpositus iurisdictionalem tantum curam habens tenetur residere.
- 38 Commendatarius curam iurisdictionalem habens tenetur residere.
- 39 Parochias duas perpetuò inuicem æquè principaliter vnius habens potest in qua maluerit, residere.
- 40 Parochialem Ecclesiam cum Canoniatu habens tenetur

- tenetur residere in Parochiali.
- 41 Canonatum obtinens, cui sit unita Parochialis ad vitam obtinentis tantum tenetur residere in Parochiali.
 - 42 Parochus Ecclesie in qua fuit constitutus Capellanus cum tota cura animarum quoad Capellanus vixerit non tenetur residere.
 - 43 Parochialem obtinens in qua Vicarium perpetuum legitime in solium obtinuit, eo vivente residere non tenetur.
 - 44 Monasterium, seu Abbatiam, qua cura, & Conventu caret, obtinens, non tenetur residere.
 - 45 Parochus debet residere in domo ipsius Parochialis.
 - 46 Parochus tenetur prope Ecclesiam in civitate residere, licet maior pars parochianorum longe habitet in oppidis.
 - 47 Parochus tenetur residere personaliter, & non alio modo satisficit muneri suo.
 - 48 Parochi cogendi sunt ad subeunda per seipsum, & non per substitutos, ea munia, ad que tenentur.
 - 49 Parochus debet ita continue residere ut indigentes non caveant necessaria ope.
 - 50 Episcopus potest prohibere parochis sub pena penitentiaria, qua tamen dimidiam non excedat, ne ultra biduum a sua Ecclesia absint.
 - 51 Constitutio Episcopi valet ne parochi possint abesse ultra duos dies sine licentia.
 - 52 Parochi iustam causam non residendi minime habent, quamvis in servitio Episcopi, aut Ecclesiarum cathedralium permanent.
 - 53 Parochus non potest esse vicarius Episcopi, nisi Ecclesie cathedralis parochus sit.
 - 54 Parochi Inquisitoris, vel Subcollectoris officium exercentes non habent iustam causam non residendi.
 - 55 Causam iustam non residendi minime habent obtinentes Ecclesias parochiales si velint studere.
 - 56 Parochus non excusatur a residentia propter imperium aeris.
 - 57 Parochus a residentia non excusatur propter inimicitias capitales.
 - 58 Parochus propter senectutem non excusatur a residentia, quamvis Ordinarius iam provideret illius insufficientiam.
 - 59 Infirmitas parochi non est causa sufficiens non residendi.
 - 60 Parochus non licet abesse causa pestis.
 - 61 Episcopus cognoscere potest de causis absentie ab Ecclesiis Parochialibus, quarum collatio ad inferiores spectat.
 - 62 Parochus an iudicialiter probare debeat causam absentie.
 - 63 Parochus non potest relinquere vicarium, seu substitutum etiam idoneum pro administratione Sacramentorum inconsulto Episcopo.
 - 64 Vicarius substitutus si servire velit gratis, non tenetur Parochus cum iusta de causa abesse, illi in conscientia assignare partem fructuum.
 - 65 Licentia quam Parochus abesse volens petere debet ab Episcopo, non sufficit tacita, sed oportet esse expressa.
 - 66 Parochus non potest abesse a sua Ecclesia sine licentia in scriptis obtenta, nisi talis repente se offerat necessitas, &c.
 - 67 Parochus sine licentia Episcopi ex iusta causa in scriptis concedenda non potest abesse etiam primo bimestri.
 - 68 Parochus non potest per hebdomadam abesse non petita, vel non obtenta licentia etiam relicto vicario idoneo.
 - 69 Episcopus aliquibus iustis de causis potest etiam stante Motu proprio Pij V. concedere licentiam recedendi a Parochiali.
 - 70 Parochus petens licentiam fingendo causam iustam, peccat mortaliter, & tenetur restituere fructus.
 - 71 Parochus si iustam habeat causam abeundi extra parochiam, an possit abesse ea sibi per Episcopum denegata.
 - 72 Episcopus quoties in penam omisse residentie vult subtrahere partem fructuum, quos suos fecerunt parochi, tenetur observare eadem intervalla, &c.
 - 73 Parochus ut quis priuatur ob non residentiam, que sint attendenda.
 - 74 Ad priuationem parochi ob non residentiam non est necessarium quod prius procedatur per alias penas.
 - 75 Contra non residentes quo remedio uti velit, Episcopi est arbitrij.
 - 76 Decretum hoc generaliter est accipiendum contra absentes siue obedientes, siue contumaces.
 - 77 Tollit solum appellationem suspensivam, non vero devolutivam.
 - 78 Derogat Eugenij I V. constitutioni.

Cum a precepto diuino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oues suas agnoscere, & pro his sacrificium offerre, verbi que diuini predicacione, Sacramentorum administratione, ac bonorum omnium operum exemplo pascere, pauperum, aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere, & in cetera munia pastoralia incumbere: que omnia nequaquam ab his prestari, & impleri possunt, qui gregi suo non inuigilant, neque assistunt, sed mercenarium more deserunt: sacrosancta Synodus eos admonet, & hortatur, ut diuinorum preceptorum memores, factique forma gregis in iudicio, & veritate pascant, & regant. Ne vero ea, que de residentia sancte, & vtiliter iam antea sub fel. rec. Paulo III. sancita fuerunt, in sensus a sacrosancta Synodi mente alienos trahantur, ac si vigore illius decreti quinque mensibus continue abesse liceat: illis inharendo, declarat sacrosancta Synodus omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus Ecclesijs quibuscumque, quocumque nomine, & titulo preefectos, & etiam sancte Romane Ecclesie Cardinales sint, obligari ad personalem in sua Ecclesia vel diocesi residentiam, vbi iniuncto sibi officio desungi teneantur, neque abesse posse nisi ex causis, & modis infra scriptis. Nam cum Christiana charitas, & vrgens necessitas, & debita obedientia, & ac euidens Ecclesia, vel Reipub. vtilitas aliquos nonnunquam abesse postulent, & exigant, decernit eadem sacrosancta Synodus, has legitime absentie causas a Beatissimo Romano Pontifice, aut a Metropolitanis, vel, eo absente, suffraganeo, Episcopo antiquiori residente, qui idem

Barb. Collect. in Concil. Triad.

P 2

Metropo.

a Ioann. 21. Act. 20. cap. Ephes. 43 d. c. scut. 7. q. 1. c. qui Episcopatum 8. q. 1. c. p. p. c. p. p. c. p. p. c. gloria Episcopi 12. q. 2. Ioann. 10. c. 1. pet. 5. 2. d. sup. seff. 6. de res. c. i. infra in Bulla S. D. N. Pij 4. super residentia. f. Cap. de cetero c. inter quatuor capitula. & c. de cler. non resid. c. ad supplicationem, de renu. quorundam 74. dist.

Metropolitani absentiam probare debet, & in scriptis esse approbandas, nisi cum absentia inciderit propter aliquod munus, & Reipub. Officium, Episcopatus adiunctum: cuius quoniam causa sunt notorie, & interdum repentine, nec eas quidem significari Metropolitanis necesse erit, ad eundem tamen cum Concilio provinciali spectabit indicare de licentijs a se, vel a Suffraganeo datis, & videre, ne quis eo iure abutatur, & vt pœnis Canonice errantes puniantur. ⁶ Interea meminerint discessari, ita omnibus suis prouidendum, vt quantum fieri poterit, ex ipsorum absentia nullum damnum accipiant. Quoniam autem ^u qui aliquantisper tantum absunt, ex veterum Canonum sententia non videntur abesse, quia statim reuersuri sunt: sacrosancta Synodus vult, illud absentia spatium singulis annis, siue continuum, siue interruptum, ^h extra prædictas causas, nullo pacto debere duos, aut ad summum tres menses excedere, & haberi rationem, vt id æqua ex causa fiat, & absque vilo gregis detrimento, quod an ita fit, abscedentium conscientia relinquit, quam sperat religiosam, & timoratam fore, cum Deo corda pateant, cuius opus non fraudulenter agere, suo periculo tenentur. Eisdem interim admonet, & in Domino hortatur ⁱ, ne per illius temporis spatium Domini aduentus, Quadragesimæ, Natiuitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes item, & corporis Christi diebus, quibus refici maxime & in Domino gaudere Pastoris præsentia oues debeant, ipsi ab Ecclesia sua Cathedrali vilo pacto absint, nisi Episcopalia munia in sua diocesi eos aliò vocent.

Si quis autem, quod vtinam numquam eueniat, contra huius decreti dispositionem abserit, statuit sacrosancta Synodus, præter alias pœnas aduersus non residentes, sub ^h Paulo III. impositas, & innovatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit ^g, cum pro rata temporis absentia fructus suos non facere, nec tuta conscientia, & alia etiam declaratione non secuta, illos sibi detinere posse, sed teneri aut ipso cessante, per Superiorem Ecclesiasticum illos ^o fabricæ Ecclesiasticæ, aut pauperibus loci erogare: prohibita quacumque conuentione, vel compositione, quæ pro fructibus malè perceptis appellatur, ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur: non obstantibus quibuscumque priuilegijs cuiuscumque collegio, aut fabricæ concessis.

Eadem omnino, etiam quoad culpam, amissionem fructuum, & pœnas de curatis inferioribus, & alijs quibuscumque, qui beneficium aliquod Ecclesiasticum, curam animarum habens, obtinent sacrosancta Synodus declarat, & decernit, ita tamen, vt quandocumque eos, & causa prius v. per Episcopum cognita, & probata, abesse contigerit, ^o Vicarium idoneum, ab ipso Ordinario approbandum, & cum debita mercedis assignatione relinquant. ⁴ Discedendi autem licentiam in scriptis gratis concedendam ultra bimestre tempus, nisi ex graui causa, non obtineant. Quod si, per edictum citati etiam non personaliter contumaces fuerint, liberum esse vult Ordinarijs, per censuras Ecclesiasticas, & sequestrationem, & subtractionem fructuum, aliaque iuris remedia, ^h & etiam vsque ad priuationem, & compellere, ^h nec executionem hanc, quolibet priuilegio, licentia, familiaritate, exemptione etiam ratione cuiuscumque beneficij, pactione, statuto, etiam iuramento, vel quacumque auctoritate confirmato, consuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela censenda est, ^o sine appellatione, aut inhibitione, etiam in Romana Curia, vel ^h vigore ¹ Eugenianæ constitutionis suspendi posse. Postremò, tam decretum illud sub ^h Paulo III. quam hoc ipsum in Concilijs provincialibus & Episcopalibus, publicari, sancta Synodus præcipit: cupit enim, quæ ad eò ex Pastorum munere animarumque salutem sunt, frequenter omnium auribus, mentibusque infigi, vt in posterum Deo iuuante, nulla temporum iniuria, aut hominum obliuione, aut desuetudine, abolerentur.

Cap. cum ex eo. de elect. in 6. c. beneficium de re. co. 1. & c. 2. in fi. sup. sess. 6. Sardien. con. 24. Elliberti. ni c. 23. l. Cap. præsertim 7. qu. 1. & infr. sess. 24. de reor. c. 11. Vide Agathe. Conc. 64. c. si quis in clero 7. q. 1. Sup. sess. 6. de reform. c. 1. & inf. Bulla S. N. Decij 4. super residentia cap. 2. c. consequente & tere per totum, non cler. non resid.

Extrauag. communis lib. 3. c. 3. diuina. de priuilegijs. m. supra sess. 6. de reform. c. 1.

1. Vide Archiepisc. Bononiens. p. 2. sub tit. de residentia pag. 238. Concil. Bracharen. IV. act. 2. cap. 11. Anton. Pagan. Barthol. Carranza, & Hieron. Gig. in suis tract. de residentia, Alphons. Alvarez Guerrero in speculo iuris Pontif. c. 9. Salzed. ad Bernard. in pra. c. 54. litt. C. Franc. Leon. in thesauro fori eccles. part. 3. cap. 2. num. 4. cum seqq. Marc. Anton. Gemens. in man. Pastorum, cap. 31. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 7. cap. 4. Ceual. commun. contra communes. q. 585. Valer. Reginald. in praxi fori p. nit. lib. 30. tract. 3. num. 54. cum seqq. Less. de iustit. lib. 2. c. 34. dub. 29. Vgolin. de officio Episcopi. c. 4. §. 13. & c. 1. §. 3. 4. & 5. Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauaræ lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. sub rub. vtrum Episcopi possint se absentare a suis Episcopatibus, vel debeant in eis residere, & sub rub. an parochi debeant residere in suis curatis, Galgancet. de iure publico lib. 3. tit. 9. Ioan. Valer. de differ. inter vtrumque forum, cap. bo. parochus, differ. 3. Sanctarell. var. resol. lib. 1. a. quest. 1. usque ad 16. Ludou. de Sancto Ioanne de admittit. Sacramentor. art. 1. de residentia, Vasquez in opus. moral. c. 4. §. 2. nu. 145. cum seqq. Trullen. in decalog. lib. 4. c. 1. dub. 8. num. 1. & 2. metipsum de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 53. & de officio potest. Parochi, cap. 8.
2. Super residentia Prælatorum, & aliorum curam animarum habentium, & residere debentium emanauit constitutio Pij IV. incip. in suprema, sub dat. Kal. Decembris 1564. Et super executione Concilij, & litterarum emendæ Pij IV. contra Archiepiscopos, Prælatos, & alias personas ecclesiasticas non residentes in suis Ecclesijs, emanauit

Motus proprius eiusdem, incip. Motu proprio, publicæ die 11. Maij 1565. Circa residentiam in Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & Cathedralibus Ecclesijs faciendam, etiam per S. R. E. Cardinales, & de pœnis contra eos non residentes, & a suis diocesis quocumque præteriti absentes, emanauit Constitutio S. D. N. Urbani VIII. incip. Sancta Synodus, sub die 7. Decembris 1634.

Cum præcepto diuino, &c.] Episcopus, parochos & alios Rectores, quibus cura inuincibiliter animarum, teneri de iure diuino in suis Ecclesijs residere per hunc text. resoluunt Fr. Barthol. à Martyribus Archiep. Bracharen. in stimulo Pastorum p. 2. fol. 5. cum seqq. Sor. de iustit. lib. 6. q. 3. art. 1. cum seqq. Melch. Gallego in tract. de parochor. oblig. tempore pestis, p. 1. disp. 1. n. 46. cum seqq. Couarr. lib. 3. var. cap. 13. num. 9. Nauarr. in man. cap. 25. num. 131. Ferrer. consil. 32. à nu. 14. Bernard. & Salzed. in practica. c. 54. in nouiss. impress. Ioan. Ocon. in repet. cap. 1. de clericis non resident. in 6. nu. 59. Emman. Sà in aphorism. verb. residentia 1. Cordub. in quæst. lib. 1. q. 19. Ioan. Bapt. Conrad. in respons. casuum conscient. q. 317. Lxl. Zech. de casibus reseruat. casu 3. & in tit. de benefice. numero 6. & de iur. Episcopi cap. 5. nu. 3. Vuald. in eand. delab. auro in append. cap. 9. numero 6. & 7. Valent. tomo 3. disp. 16. quæstione 3. puncto 1. vtr. altera sententia, Vasquez in opusculo de benefice. cap. 4. §. 2. dub. 1. num. 127. cum seqq. Paul. Comitot. respons. moral. lib. 1. quæstione 59 numero 1. Ceual. commun. contra communes. quæstione 585. numer. 1. & seq. Quin. tapad.

tanad. ecclesiast. lib. 4. num. 50. & 51. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 24. num. 1. 39. & gloss. 41. num. 8. & gloss. 43. nu. 163. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 7. cap. 1. quæst. 1. Leti. de iustit. lib. 2. cap. 34. dub. 29. num. 153. Valer. Reginald. in praxi fori pœnit. lib. 30. tract. 3. num. 52. Molles. in summa Theolog. moral. tract. 6. cap. 11. n. 13. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori ecc. resolut. 293. n. 5. Sanchez. de matrim. lib. 8. dist. 6. num. 5. & in præcepta Decalogi tom. 1. lib. 4. cap. 37. num. 15. Possenim. de officio curati. cap. 1. n. 1. Nicol. Garc. de benef. p. 3. cap. 2. num. 16. Cened. ad Sextum collect. 30. num. 2. Sanctarell. var. resolut. lib. 1. q. 1. per tot. Alzed. in praxi Episcop. p. 1. cap. 6. num. 7. Ludou. de sancto Ioanne de administr. Sacram. art. 1. de resid. n. 3. vers. de mas. Homobon. in res. quæst. moral. p. 3. res. 28. Lotter. de re benef. lib. 2. q. 27. n. 37. Trullench. in Decalog. lib. 4. c. 1. dub. 8. n. 2. Ego ipse de officio & potestate Episcopi p. 3. allegat. 53. num. 2. & de officio & potestate Parochi cap. 8. num. 1.

4. **β Pro his sacrificiis offerre.**] Motus his verbis & meo tract. de officio & potest. Episcop. p. 2. alleg. 23. n. 23. in fine, & de officio & potest. Parochi cap. 11. num. 30. resolut. parochum teneri Missæ Sacrum suis ouibus applicare iuxta boni viri arbitrium. Et hanc partem fauet declaratio S. Cong. Conc. super decretis de celebrat. Missarum, nouissimè S. D. N. Urbani VIII. auctoritate edita, & in typographia R. Cam. Apost. impressa, dum habet Sacerdotes quibus diebus tenentur Missas celebrare ratione beneficii, seu capellæ, legati, aut salarij, si elemofynas pro alijs etiam Missis celebrandis susceperint, non posse eadem Missa vtrique obligationi satisfacere. Et magis in terminis proposito dubio, An Parochi terræ Vræxani Fanen. diocesis, quibus diebus ex proprio officio, & obligatione tenentur Missam celebrare, possint pro eadem Missa propria, vel aliena Ecclesia celebranda Manuales elemofynas recipere? Sacra Congr. die 1. Septembris 1629. respondit quibus diebus Parochi tenentur Missam celebrare, non posse manuales elemofynas recipere.

Contra Nauarr. in man. c. 25. num. 92. Suar. tom. 3. dist. 86. sect. 1. vers. de beneficijs igitur. Vasquez p. 3. disput. 234. art. 6. cap. 6. vers. vera tamen sententia. Nald. in sum. verb. Parochus num. 18. Possenim. de officio Curati cap. 2. n. 4. Fraxinel. de oblig. sacer. dist. 3. pranot. 2. §. 2. Aloyf. Ricc. in decis. Curia Archiep. Neapol. p. 4. decis. 201. Gauant. in comment. ad rub. Missalis p. 3. tit. 12. num. 27. Marchin. de sacram. Ordinis tract. 3. p. 2. cap. 30. num. 2. & cap. 27. à num. 7. absolutè existimantes non videri obligandos parochos ad applicationem sacrificij pro populo singulis diebus festis, ex illa ratione, quia obligatio ad celebrandum, & obligatio ad applicandum sunt diuersa.

3. **Qua omnia nequaquam ab his prestari, &c.**] Vide Capatam en el discurso de la obligacion de los Prelados p. 1. concluf. 6. num. 6. in fine.

5. **Etiam si S. R. E. Cardinales sint.**] Cardinales, qui sunt Episcopi, non excusantur à residentia eo ipso, quod sunt Cardinales, & assistunt summo Pont. tenent Turrian. in tract. de resident. pag. 45. Caiet. 2. 2. quæst. 185. art. 5. Sor. lib. 10. de iustit. q. 3. puncto 5. vers. post hac vtrique, & in quadam quæst. quam fecit de pluralitate benef. Valent. tom. 3. disp. 10. q. 3. puncto 5. col. 3. vers. sed quæret aliquis, Emman. Sa. verb. residentia num. 1. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 7. cap. 4. q. 7. & cap. 6. q. 1. quos refert Sanctarell. var. resolut. q. 2. Capata en el discurso de la obligacion de los Prelados p. 1. concl. 6. num. 4. in fine. Flamin. de resign. lib. 1. q. 10. num. 8. Anast. Germon. de indultis Cardin. Scribi quoad ad vixeris uim 13.

6. Eos tamen iustam causam habere quod absint ab Ecclesijs, quarum sunt Episcopi, tenent Mardin. Lauden. de Cardinal. q. 5. & in alio simili tract. q. 68. Andr. Barbat. de Cardinal. q. 12. Villadieg. de origine Cardinal. quæst. 5. num. 11. & 12. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 24. num. 128. quos refero d. alleg. 53. num. 23.

7. **Christiana charitas.**] Vide Tolet. in instrum. sacer. lib. 5. cap. 4. num. 3. Marc. Anton. Genuens. in man. Pastorum. cap. 31. num. 3. Molles. in sum. Theologia moralis tract. 6. cap. 11. num. 29. metipsum d. alleg. 53. num. 6. & me citato in illo loco Sanctarell. var. resolut. quæst. 3. num. 1. intelligentes per Christianam charitatem, id est, proximiorum utilitatem, vt si aliqua Ecclesia versatur in magno periculo

Barbof. Collect. in Concil. Trid.

hæresis, & Episcopi prædicatione posset succurri, vel ob pacem Magnatum componendam, dummodo ex tali absentia in propria Ecclesia non sequatur notabile detrimentum, quia esset contra ordinem charitatis.

8. **Virgens necessitas.**] Vide Tolet. d. cap. 4. num. 4. Barthol. Carranza in tract. de residentia Episcop. c. 12. vers. 2. Salzed. ad Bernard. in præct. cap. 54. lit. C. Valent. d. tom. 3. disp. 10. quæst. 3. puncto 5. vers. virgens necessitas, Galet. in margarita casuum conscient. verb. residentia, Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. priuatio §. 4. dub. 1. Azor. d. lib. 7. cap. 4. q. 4. Molles. d. tract. 6. cap. 11. num. 30. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. resolut. 635. metipsum d. alleg. 53. num. 7. 8. & 9. & me citato Sanctarell. d. q. 3. num. 12. intelligentes per virgentem necessitatem, vbi Episcopus residendo graue malum vitæ incureret vel propter morbum, vel propter aliquam persecutionem, vel propter aeris intemperiem, vel ab inimicitias, aut ob Principis & populi firem declinandu. Sed ex S. Thom. 2. 2. q. 185. art. 5. colligunt Caiet. Sor. & Miranda, quos refert & sequitur Vafq. in opus. de benef. cap. 4. §. 2. art. 1. dub. 2. num. 135. hoc procedere quoties non immeret detrimentum ouium, nam si illud immineret in spiritualibus, ex nulla causa posset abesse, quia bonus Pastor animam suam pro ouibus suis ponit, vt habetur Ioan. 10. & refert Molles. d. cap. 11. num. 31.

9. **Debita obedientia.**] Vide Valent. d. puncto 5. vers. debita obedientia, Tolet. d. cap. 4. num. 7. Salzed. d. cap. 54. vers. tertius casus, Azor. d. cap. 4. quæst. 5. vers. ad tertium. Sanctarell. d. q. 3. num. 3. metipsum d. alleg. 53. num. 10. cum seqq. intelligentes per debitam obedientiam intelligi quando Papa propter quod negotium ad se vocat Episcopum.

Obseruat tamen Azor. d. cap. 4. q. 7. quod si Cardinalis esset Antistes alicuius Ecclesiæ, & summus Pont. vellet vti eius consilio, sapientia, & industria, secum illum retinendo, excusaretur Cardinalis ipse Antistes tum ratione obedientiæ, tum etiam, quia id diceretur resultare in commune bonum totius Ecclesiæ: sed in hoc summam prudentium esse necessariam ad sciendum an possit dari talis excusatio, obseruat Vafq. d. dub. 2. à num. 141. & Molles. d. cap. 11. num. 34.

10. **Euidens Ecclesiæ, vel Reip. utilitas.**] Vide Tolet. d. cap. 4. numer. 3. vers. quartus, Salzed. d. cap. 54. vers. quartus, Marc. Anton. Genuens. d. cap. 31. num. 5. Vafq. d. dub. 2. à num. 138. Molles. d. tract. 6. cap. 11. num. 36. Sanctarell. d. quæst. 3. num. 5. metipsum d. allegat. 53. num. 14. intelligentes per euidentem Ecclesiæ utilitatem, quando nimirum absunt Episcopi ob defendenda iura suæ Ecclesiæ, vel si fuerint vocati ad celebrandum Concilium generale. Et addidit d. alleg. 53. num. 16. quod Episcopus euidenti Reip. exigente utilitate potest esse Legatus, siue Orator alicuius Principis secularis, me citato Alzed. d. p. 1. cap. 6. num. 39.

11. **Aut à Metropolitanis, &c.**] Ad Metropolitanum, vel in eius absentiâ ad Episcopum antiquiorem pertinere curare vt Provinciales Episcopi in suis Ecclesijs commouerentur, & super eorum absentiam inquirere, refertur decisum Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarr. lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. sub tit. vtrum Episcopi possint se absentare à suis Episcopatibus, num. 5. & 6. Ego ipse d. allegat. 53. num. 5. in fine, & me citato in illo loco Sanctarell. var. resolut. quæst. 4. num. 7.

12. **In scriptis esse approbandas.**] Si tamen causæ absentiar fuerint legitima, & approbata à superiore, posse Episcopos, & alios beneficiarios, qui tenentur residere, fructus beneficiorum suorum percipere, & retinere, quamuis causæ non essent in scriptis approbatæ, asserunt Lessi. de iustit. lib. 2. cap. 34. dub. 29. num. 159. citans Nau. conf. 13. de prabendis, num. 1.

13. **Nisi cum absentia inciderit, &c.**] quando occurrit virgens necessitas, ob quam Episcopus non possit adire summum Pont. nec Metropolitanum posse illum abesse à sua Ecclesia sine alia superioris licentia, resolut post alios Sanctarell. d. quæst. 4. num. 9.

14. **Qui aliquantisper tantum absunt, &c.**] Quia abesse non dicitur, qui statim est reuerurus, l. postliminium. §. captiuus, l. nihil. ff. de capt. & postlim. reuerf. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 43. num. 5. & faciunt quæ Ludouic. Beia respons. casuum conscient. p. 4. casu 21. vbi agit de parocho rurali,

- qui singulis quibusque hebdomadis in Urbem venit causa inuifendi parentes. Qui breui tempore aliquo loco affuit, ibi commorari, aut residere non creditur, Narbona l. 10. gloss. 2. nu. 12. tit. 6. lib. 1. Recop. vbi numeris seqq. multis id comprobat, & præcipue num. 26. & 27. per doctrinam Bartoli communiter recepti resoluit quod si quis in carcere, & vinculis detinebatur, in iusto fugæ consilio euaserit, & postea reuertatur, non dicitur auferisse, nec à carcere vnquam recessisse: & deinde quod à Magistratu pena constituta domum exire iussit, si ille discesserit, ac postea locum reingressus fuerit, præcepti fracti penam non patietur, cum exisse non videatur nec, alibi stituisse qui statim domum reuersus est.
15. ¶ Nullo pacto debere duos, aut ad summum tres menses, &c.] Episcopos posse à suis Ecclesijs abesse ad summum singulis annis per tres menses, siue continuè, siue interruptè sine alia superioris approbatione, nec tunc amittere fructus, dummodo tamen ex causa rationabili, non tamè in Aduentu, Quadragesima, Natiuitate Domini, Resurrectione, Pentecostes, & festo Corporis Christi colligunt ex hoc text Valent. tom. 3. disp. 10. quest. 3. puncto 5. vers. secundò certum est. Lessi. d. lib. 2. cap. 34. dub. 29. num. 155. Sanctarell. d. g. 4. num. 5. Ego ipse d. alleg. 53. num. 8. Alzed. d. p. 1. cap. 6. num. 12.
16. Hoc spatium absentia concedi Episcopis causa animi relaxandi, dicit Azor. d. p. 2. lib. 7. cap. 4. quest. 1. quem refert Sanctarell. d. num. 5. in fine.
17. ¶ Eum pro rata temporis, &c.] Episcopos, & alios beneficiarios habentes beneficia curata, si absque legitima causa à suis Ecclesijs absint, teneri pro rata temporis, quo absint, fructus restituere, resoluit Valent. tom. 3. disp. 10. q. 3. puncto 5. vers. quinto certum est Lessi. de insti. lib. 2. cap. 34. dub. 29. num. 157. Nicol. Garc. de benef. p. 3. cap. 2. nu. 26. Sanctarell. d. g. 4. n. 1. Ego ipse d. alleg. 53. n. 93. Alzed. d. p. 1. cap. 6. num. 11.
18. ¶ Alia etiam declaratione non sequuta.] Episcopos, & alios habentes curam animarum, teneri restituere fructus ante vllam sententiam si non resideant, tenent Driedon. de libertate Christiana libro 2. cap. 4. Cou. libro 3. var. cap. 13. Valent. dict. questione 3. puncto 5. vers. præterea hinc etiam, Tolet. dict. libro 5. cap. 4. numero 1. Azor. dict. part. 2. libro 7. cap. 6. questione 2. Posseun. dict. cap. 1. numero 32. vers. 3. Vgolm. dict. cap. 15. §. 4. numero 2. Sanctar. dict. questione 4. num. 4. vbi numero 5. aduertit ante Concil. Trid. nonnullos putare tales beneficiarios non fuisse obligatos restituere fructus in absentia ante iudicis sententiam, Ego ipse de officio & potest. Parochi cap. 8. numero 69.
19. Non licere Episcopo à sua Ecclesia abesse, nisi ob aliquam causam, ex connumeratis in hoc cap. refert decimum Armendar. in addit. ad recopilat. legum Nauar. lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. sub tit. vtrum Episcopi possint se absentare à suis Episcopatibus, num. 4.
20. Episcopum residentem in sua diocesi liberum esse à residentia suarum Dignitatum, & beneficiorum simplicium, quæ obtinet in alia diocesi, nec aliud amittere nisi quotidianas distributiones, & alias, si quæ sint, quæ absentes iusta de causa non percipiunt, resolutum attestatur Armendar. loco proxime citato, num. 3. & 7.
21. ¶ Fabricæ Ecclesiarum, aut pauperibus, &c.] Restitutionem fructuum ob non residentiam amissionem per hunc text. faciendam esse fabricæ Ecclesiæ, vel pauperibus, nec obtineri posse compositionem, resoluit Nauar. in man. cap. 25. num. 121. & consil. 20. de celebr. Miss. num. 4. Henric. in summ. lib. 7. c. 36. §. 3. Fr. Emman. in explic. Bullæ compos. num. 18. Garc. d. cap. 2. num. 30. Sanctarell. d. g. 4. num. 2.
22. ¶ Eadem omnino etiam quoad culpam, amissionem fructuum, &c.] Parochos si à suis Ecclesijs absque legitima causa ab Episcopo cognita, & approbata in scriptis, absint vltra bimestre tempus, peccare mortaliter, & fructus pro rata temporis amittere, ex hoc text. colligunt Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 1. q. 10. num. 32. Franc. Leo in thesaurio fori Eccles. patr. 2. cap. 2. numer. 15. Lessi. de insti. libro 2. cap. 34. dub. 29. numero 159. Vgolm. de officio Episcopi cap. 15. §. 4. numero 2. & §. 5. numero 2. in fine. Ego ipse dict. alleg. 53. num. 93. me citato Sanctarell. d. g. 4. num. 10.
23. Fructus non residentium amittuntur dumtaxat pro rata illius temporis, quo quis abest sine licentia, nec potest componi restitutio debita fructuum male perceptorum cum obtinentibus Bullam Cruciatam, vel vigorem aliorum privilegiorum, & facultatum obtenturam per Concil. vt refert decimum Garc. dict. part. 3. cap. 2. numero 26.
- Fructus non residentium, de quibus in hoc decreto, debet Episcopus ordinarius applicare fabricare Ecclesiæ parochialis, etiam si non indigeat, nec pauperes intra limites reperiantur, quæ potest tamen indies indigere quoad ornamenta, resolutum attestatur Garc. dict. p. 3. cap. 1. num. 31.
- ¶ Et alij quibuscumque, qui beneficium aliquod, &c.] Quod de parochis dictum est, idem quoque dicendum de alijs, qui habent beneficia curata, asserunt Valent. d. tom. 3. disp. 10. q. 3. punct. 5. vers. præceptum etiam, Lessi. de insti. lib. 2. cap. 34. dub. 29. num. 160. Sanctarell. d. g. 4. num. 17. & sic in his requiritur residentia.
- Primò in obtinente Parochialem, quamuis tenuem, Rebuff. in tract. nominat. quest. 9. num. 27. Valer. Reginald. in praxi fori panit. lib. 30. num. 294. vers. si obijcies. Ego ipse d. p. 3. alleg. 53. num. 70. me citato in illo loco, Sanctarell. var. resolut. quest. 4. num. 45.
- Secundo in possidente Parochialem, in qua remanserunt tantum tres, vel quatuor incolæ, Nicol. Garc. de benef. p. 3. cap. 2. num. 179. Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarra, lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. sub tit. sed an parochi debeant residere in suis curatis, num. 142. nisi parochialis Ecclesia in totum parochianos habere desierit, Anton. Ricciul. de iure personarum, lib. 1. cap. 14.
- Tertio in Rectore, qui habet vicarium perpetuum in eius parochia, siue rectoria, potest enim, & debet compelli ad personaliter residendum, nisi tota cura animarum translata fuerit legitime in solum vicarium perpetuum, refert decimum Nicol. Garc. dict. part. 3. cap. 2. num. 175.
- Quarto in obtinente Ecclesiam baptismalem cui incumbit sola cura baptizandi omnes infantes oppidi, & existentes sub cura Archipresbyteri, quia ad minus tanquam coadiutor Ecclesiæ parochialis tenetur ad residentiam, ita refert decimum Armendar. d. loco num. 178. quem citauit de officio & potest. Parochi, cap. 8. num. 7.
- Quinto in obtinente Ecclesiam parochialem pro provisionem Sedis Apost. & habente liberum curæ exercitium, & omnium bonorum, fructuum, & prouentuum ad dictam Ecclesiam parochialem pertinentium possessionem, licet in limine adepta possessionis prædicta motus fuerit per aliquem in petitorio, vt resolutum Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. resolut. 393. num. 5. quem refero d. cap. 8. num. 8.
- Sexto in Archipresbytero Tyrassonen, quia tenetur ad residentiam, cum nihil quoad illam fuerit innouatum per Bullam Sixti I. V. erectionis de vicaria in dignitatem, ita Sel. in select. canonic. cap. 3. num. 8. vbi attestatur decimum in Tyrassonen. 4. Maij 1619.
- Septimo in Capellano coadiutore Rectoris parochialis instituto auctoritate Apottol. quia tenetur ad personalem residentiam sicut Rector ipse, ita referunt decimum Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 5. §. 9. num. 17. Campan. in diuers. iuris Canon. rub. 7. cap. 6. num. 104. Armendar. d. loco num. 127. vers. an capellani, & num. 157. Galet. d. verb. residentia 1. Piasc. in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 27. Vgolm. de officio Episcop. c. 15. §. 3. num. 3. vers. postremo, Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. resolut. 393. ampl. 5. Monet. de opr. canon. cap. 4. quest. 8. num. 157. Ego ipse d. alleg. 53. num. 78. me citato Sanctarell. d. g. 4. num. 17.
- Octauo in coadiutore etiam perpetuo, qui residere tenetur sicut verus curatus, quamuis in alijs beneficijs seuiret in Cathedralibus, ita refert decimum Garc. d. p. 3. cap. 2. num. 167. Armendar. d. loco num. 172.
- Nonò in Inquiretore parochio, quem propter officium à residentia Parochialis non exculat, resolutum Gonzal. d. gloss. 6. num. 265. & gloss. 43. num. 164. Aloyf. Ricc. d. resolut. 393. num. 3. Ceual. commun. contra communi. q. 585. num. 12. Ego ipse d. alleg. 53. num. 156. & me citato Sanctarell. var. resolut. q. 11. num. 4. contra Spin. & Cened. per me citatos.
- Decimo

35. Decimo in subcollectore Apost. parcho, hunc enim non excusari a residentia Parochialis ex decisione Congregat. tenent Gonzal. d. gloss. 6. num. 266. Garc. d. p. 3. c. 2. nu. 42. in 3. declar. Vgoh. d. c. 15. §. 3. nu. 5. vers. decimo. Armendar. d. loco num. 168. Aloyf. Ricc. d. resol. 393. nu. 4.
36. Undecimo in habente beneficium curam iurisdictionalem habens, hunc enim teneri residere, & Sacris initiari, refert decifum Armendar. d. loco num. 173.
37. Duodecimo in Praeposito iurisdictionalem tantum curam habente, hunc enim comprehendit in Bulla Pij V. de residentia parochorum, qua incip. *Cupientes*, referunt decifum Garc. d. cap. 2. num. 179. in 10. declar. & Armendar. d. loco num. 140.
38. Decimotertio in Commendatario curam animarum iurisdictionalem habente, per omnia enim a quatuor sunt hodie commendata titulis, ita refert decifum Garc. d. p. 3. cap. 2. num. 166.
39. Decimoquarto in habente duas Parochiales vnitas perpetuo inuicem aequè principaliter, & non vnã alteri accessorie, ambasque pares, ita vnã non sit dignior, & principalior altera, hunc enim posse in qua maluerit residere, asserunt resolutum Garc. d. cap. 2. num. 179. in 16. declar. Armendar. d. loco num. 144.
40. Decimoquinto in habente parochialem Ecclesiam cum Canonica, quia adhuc in Parochiali residere debet, iuxta Bullam Pij V. qua incip. *Cupientes*, & percipere fructus praebende, & solùm eius distributiones quotidianas perdit, vt refert decifum Armendar. d. loco num. 135. subdens quod si Canonicius est in eodem loco, vt Parochialis est, poterit vtrique seruire, & quotidianas distributiones percipere, & citat Garc. d. p. 3. cap. 2. nu. 179. in 7. declar. Vnde residentem in Parochiali, quã non longè abest à Collegiata, in qua Canonicius obtinet, diebus ferialibus ad Ecclesiam collegiatam accedere, & in ea diuini inseruire posse, dummodo omnibus vicibus, & horis suis, & congruis Parochiali inseruiat, & nihil profus relinquat ex debito seruitio ipsius Parochialis, decifum referunt Garc. d. num. 179. in 8. declar. & Armendar. d. loco num. 136.
41. Decimosexto in obnupente Canonicius, cui sit vnita Parochialis ad vitam obtinens tantum, hunc enim teneri in Parochiali residere asserunt resolutum Garc. d. num. 179. in 13. declar. Armendar. d. loco num. 137.
42. Parochus Ecclesiae in qua iuit constitutus Capellanus, cui ex institutione capellaniae imposita fuit tota animarum cura, seu perpetua vicaria quoad Capellanus vixerit, non tenetur in ea residere, refert decifum Garc. d. cap. 2. num. 176.
43. Parochialem obtinens, in qua vicarium perpetuum legitime institui obtinuit, eo viuente residere non tenetur, vt refert decifum Armendar. d. loco num. 193. Vnde si deputatus fuerit vicarius amouibilis, cum iste arguat curam esse penes deputantem, hunc ideo teneri ad residentiam referunt decifum Garc. d. cap. 2. num. 179. in 11. declar. Armendar. d. loco num. 141. Ego ipse in collect. ad cap. vlt. de offic. vicar. num. 1.
44. Monasterium, seu Abbatiam, qua cura, & conuentu caret, obtinens non tenetur residere, vt per Nicol. Garc. d. num. 179. in 9. declar. Armendar. d. loco num. 139. quos refero de officio, & potest. parochi. cap. 8. num. 6.
45. Parochum debere residere in domo ipsius Parochialis, quatenus eam habeat, aliã in alia, qua sit intra limites parochiae, aut saltem ita vicina parochiali Ecclesiae, vt inde comode possit per se ipsum ei inseruire, habitare teneri, referunt decifum Garc. d. cap. 2. num. 179. in 21. declar. Armendar. d. loco num. 149. & 150. Aloyf. Ricc. in decif. curie Archiep. Neapol. p. 4. decif. 41. Ego ipse d. alleg. 53. num. 71. me citato Sanctarel. var. resol. q. 4. num. 49. Si enim non habet ibi domum propriam, aliquam conducere debere pariter resolutum asserit. Nicol. Garc. dicto num. 179. in declar. 21. Sel. in select. Canon. cap. 3. num. 8. vbi testatur sic fuisse decifum in Sarzaen. 13. Nouembris 1627. dum ibi fuit dictum, parochum non excusari quin intra parochiam residere debeat, quamuis non adsit commodã domus parochialis, & sit magna aëris intemperies, & retineat capellaniã in parochia, & ipse accessit singulis diebus festis, & fuit ordinatum quod intra mensem conduceret domum in parochia, & intra sex menses domus parochialis reapertur. Quare minus excusaretur Parochus a residentia si praetextu docendi Grammaticam in ciuitate per duo miliaria distate à sua parochiali, abesset diebus ferialibus, quamuis singulis festis ad eam accederet, vt refert decifum Garc. d. num. 179. in 19. declar. Armendar. d. loco num. 147. Sanctarel. d. q. 3. nu. 33. Ego ipse d. alleg. 53. num. 75. vbi num. 76. id amplio, etiam si non inueniretur alius idoneus ad legendum.
46. Parochialis Ecclesia licet sit in loco vbi minor pars parochianorum inhabitat, & maior pars habitat longè in oppidis, nihilominus parochum habitare teneri prope Ecclesiam in ciuitate, succurrendo illis, qui longè habitant secundum loci antiquam consuetudinem, per cap. 4. sess. 21. referunt decifum Garc. d. num. 179. in 20. declar. Armendar. dict. loco num. 148. Sanctarel. dict. quest. 4. num. 46.
47. Parochum teneri residere personaliter, & non alio modo satisfacere muneri suo, etiam si populo per alium aequè bene, & fortè melius seruiatur, resolut. Possuin. de officio Curari. cap. 1. num. 8. quem refero de officio, & potest. Parochi. cap. 8. num. 40.
48. Parochi cogendi sunt ad subeunda per se ipsos, & non per substitutos, ea munia, ad qua tenentur, tolerandi autem, vt per substitutos suppleant in illis tantum casibus expressis verbis canonum, & decretorum Concilij, quibus permissum est eis, vt per vicarios coadiutores, possint officio suo fungi, ita refert decifum Garc. in addit. ad suum tract. de benefic. p. 3. cap. 2. num. 53.
49. Residentiam continuam, & talem sui copiam facere debet parochus, vt indigentes non careant necessaria ope, sed non arctatur vt debeat manere quasi in compediibus, nisi habeat infirmos graues, ita Possuin. d. cap. 1. num. 6. quem refero d. cap. 8. num. 42. & 43. vbi num. 44. dico quod si Parochus rationabiliter iudicauerit, puta quia nullus infirmatur, potest abesse per aliquas horas, etiam si nullum substituat; abesse verò tota die, quando nullus infirmatur, raro in anno nec laudo, nec vituperò; abesse autem per duos, aut tres dies, nullo infirmante, & nulla alia causa iustificante, habet valde de rationabili esse mortale, propter multa qua possunt eo tempore euenire, maxime in villis vbi non est alius Sacerdos à parcho: in ciuitatibus verò, vel in oppidis vbi sunt alij Sacerdotes, erit maius minusve peccatum ratione periculi, & damni euenturi, cui tamen facilius quam in illis potest obuiari.
50. Episcopum posse prohibere parochis sub pena pecuniaria, qua tamen dimidiam non excedat, ne ultra biduum à sua Ecclesia absint, non tamen id prohibere poterit sub pena excommunicationis latae sententiae, decifum referunt Garc. d. cap. 2. num. 23. declar. 2. & Armendar. d. loco num. 156. sed sub pena pecuniaria esse permissum, ait Sel. d. cap. 3. num. 16. attestans ita fuisse decifum in Terracinen. 11. Februarij 1628. & in Monopolitana 16. Decembris eiusdem anni.
51. Valere constitutionem Episcopi ne parochi possint abesse ultra duos dies sine licentia, refert decifum Garc. d. cap. 2. num. 23. in 1. declar. Armendar. d. loco num. 155.
52. Causa prius, &c. Parochos iustam causam non resistendi minime habere, quamuis in seruitio Episcopi, aut Ecclesiarum Cathedralium permaneant, vt nempe sint Vicarij Visitatores, Secretarij, Fiscales, &c. resoluunt Emman. Sã verb. residentia num. 1. Gonzal. d. gloss. 6. num. 258. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. decif. 502. in 1. edit. aliã resolut. 393. in 2. edit. Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 27. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 42. Armendar. d. loco num. 166. 167. & 172. Possuin. d. cap. 1. num. 12. Ioan. Valer. de different. inter vtrumque forum, verb. parochus, differ. 3. Bonacin. var. tract. disp. 5. de onere, & oblig. benefic. puncto 5. num. 14. Alzed. in pract. Episcop. p. 1. cap. 5. num. 128. Ego ipse d. alleg. 53. num. 85. me citato Sanctarel. var. resol. q. 3. num. 49. Sel. d. cap. 3. num. 12. vbi attestatur sub die 12. Maij 1629. fuisse decifum parochum habentem curam animarum non posse esse vicarium Episcopi, vel Capituli Sede vacante; nisi Ecclesiae cathedralis Parochus sit, quia

- quia tunc bene posse vicariatus officio fungi, resoluit Aloyf. Ricc. in *decif. curie Archiep. Neapolit. p. 2. decif. 319.*
54. Nec iustam causam non residendi habere Parochos Inquisitoris, vel Subcollectoris officium exercentes, resoluit citati *suprà in vers. nono, & decimo.*
55. Nec etiam iustam causam non residendi habere obtinentes Ecclesias parochiales si velint studere, nec sic absentes posse percipere fructus, aut vliam ad hoc Episcopum licentiam concedere referunt *decifum Aloyf. Ricc. d. resol. 393. in fine, & resol. 310. num. 1. Prosp. de Augustino in addit. ad Quarant. verb. residentia, vers. item limita, Gonzal. d. gloss. 6. nu. 251. Garc. d. c. 2. n. 30. & 81. in addit. Ego ipse d. alleg. 53. nu. 77. me citato Sanctarel. d. q. 3. num. 25. & Alzed. in praxi Episcop. p. 2. cap. 9. num. 37.*
56. Nec propter intemperiam aeris Parochum inde oriundum excusari à residentia, ut alibi possit habitare, etiam relicto vicario approbato, resoluit Vgolin. *de offic. Episcop. c. 15. §. 3. vers. sexto. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. residentia, §. 7. Armend. d. loco nu. 132. aduertentes quòd si Rector infirmus esset, & in loco Parochialis curari nõ possit defectu Medicorum medicinarumve, tunc posset ab Ordinario dari ei dilationem trium, aut quatuor mensium, ut in locis vicinioribus maneat recuperanda sanitatis causa, interea ab ipso Ordinario in Parochiali idoneo vicario cum congrua portione ex redditibus Parochialis constituto, & ideo Armend. d. loco nu. 18. assuit *decifum cum Ordinario consensu intemperiam aeris excusare à residentia.**
57. Nec propter inimicitias capitales videtur excusandus parochus à residentia, quamuis olim Episcopi dispensare solerent ut ipse parochus, cuius inimicitia absque sua culpa, & post obtentam Parochialem exorta fuerit, per annum in alio viciniori, & tutiori loco manere possit, & crescentibus inimicitijs daretur alius annus, dummodo semper in Parochiali expensis parochi maneret idoneus vicarius, ut testatur Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verb. priuatio §. 4. dub. 1. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fore eccles. resol. 645. in 2. edit. Bonacin. var. tract. disp. 5. de onere & oblig. benef. punct. 5. num. 2. Armendar. d. loco num. 133. 134. & 182. cum segg. Tamen hoc iam hodie spectat ad sacram Congregationem negotijs Episcoporum & Regularum prepositam, quæ solet sex menses talibus concedere, ad effectum, ut interim aut resignent, aut permittent, ut per Sel. d. cap. 3. num. 14. qui testatur ita fuisse *decifum ab eadem S. Congregat. in Boianen. 15. Februarij 1619.**
58. Nec propter parochi senectutem, licet Ordinarius ià præuideret illius insufficientiam, apponendū idoneum vicarium cum assignatione congruæ portionis ex ipsius Parochialis redditibus, secundum Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verb. residentia, §. 9.*
59. Nec etiam est causa sufficiens non residendi infirmitas parochi, etiam si ratione illius datus ei fuisset coadiutor, ut refert *decifum Armendar. d. loco num. 129.*
60. Nec denique causa pestis licet parochis abesse, quia si non resederint, contra eos procedendum est, seruata forma huius cap. quamuis per alios idoneos ministros parochianis suis peste infectis possint ministrare sacramenta Baptismi, & Pœnitentiæ, ita Sel. d. cap. 3. nu. 17. attestans ita fuisse *decifum instante S. Carolo in Mediolanen. 10. Decembris 1576.*
61. Per Episcopum cognita.] De causis absentia etiam ab Ecclesijs parochialibus, quarum collatio ad inferiores spectat, etiam si inferiores essent Abbates Regulares, Episcopum cognoscere *decifum* referunt Garc. p. 3. cap. 2. num. 179. in 2. declar. & Armend. d. loco num. 153.
62. An iustam causam absentiae judicialiter probare debeat parochus, vide Aloyf. Ricc. in *decif. curie Archiepiscop. Neapolit. p. 2. decif. 152.*
63. Ergo modo posse parochum relinquere vicarium, seu sit iustum, etiam idoneum, & admissum in illo Episcopo, ut pro administratione Sacramentorum, in consulto Episcopo, ex hoc text. colligit Possium. *de officio Curati, cap. 1. numer. 19. subdens illum posse sine Episcopi approbatione relinquere substitutum si absit per sex, vel septem dies, ita declarante vniuersali con-*

suetudine, nisi Episcopus per suas constitutiones inhibeat, & addit vicinum Curatum posse substitui, quia licet non habeat ordinariam iurisdictionem nisi super gregem suam, tamen est ita admissus, ut ei aliqua iurisdic-tio delegari possit, refero de officio & potestate Parochi, cap. 8. num. 52. & 53.

¶ Cum debita mercedis assignatione, &c.] Nota Possium. *dist. cap. 1. num. 20. quòd si substitutus, vel Vicarius voluerit seruire gratis, non tenetur Parochus, cum iusta de causa abest, illi in conscientia assignare partem fructuum pro debita mercede, refero *dist. cap. 8. numero 53.**

¶ Discedendi autem licentiam, &c.] Expressam scilicet, ut per Garc. *dist. cap. 2. numer. 35. Armendar. dist. loco numer. 164. metipsum dist. allegat. 53. numer. 94. & me citato Sanctarel. var. resoluit. quest. 4. numer. 16. Vbiunque enim ex legis dispositione licentia ad aliquem actum desideratur, necessario licentia expressa esse debet, & perspicuis verbis concedi, itavt nec tacitus consensus sufficiat, ut per Suar. de Paz in *pract. tom. 1. temp. 2. numer. 27. cum segg. D. Barbof. l. 1. artic. 3. numero 183. cum segg. ff. de indic. late Narbona l. 10. gloss. 3. numero 3. tit. 6. lib. 1. Recop.**

Sola distantia loci etiam cum necessitate eò discedendi non excusat parochum ut possit abesse à sua Ecclesia sine licentia in scriptis obtenta, nisi talis repente se offerat, quæ non patiat dilationem huiusmodi licentiam petendi quo casu quamprimum de discessu, & necessitate Ordinarius certior faciendus est, ut de causa cognoscere possit, ita Garc. d. cap. 2. numero 34. in 1. declar. Armendar. d. loco num. 162.

Parochum sine licentia Episcopi ex iuxta causa in scriptis concedenda non posse abesse etiam primo bimestri, resoluit Ioan. Ocon. in *repet. cap. 1. de alicie. non resul. in 6. num. 51. Anton. Gom. in explicat. Bulla Cruciana cap. 7. in 4. class. num. 22. Vgolin. de officio Episcopi cap. 15. §. 5. num. 2. Possium. dist. cap. 1. num. 11. Lessi. de iustit. libro 2. cap. 34. dub. 29. num. 159. Vasq. in opuse. de benef. cap. 4. §. 2. artic. 1. dub. 3. num. 149. & artic. 2. dub. 3. numero 188. Filiuc. in quest. moral. part. 3. tract. 41. cap. 6. numero 26. Squillante de obligat. cler. part. 1. numero 116. Sanctarel. dist. quest. 4. numero 12. Garc. d. cap. 2. num. 23. in 1. declar. & p. 9. cap. 2. num. 295. in 2. dub. quia Concil. in presenti ait quandoquocumque eos abesse contingerit, debere causam esse prius cognitam, & probatam per Episcopum.*

Contra Ludouic. Lop. in *instruct. conscient. tom. 1. cap. 148. Ioan. Bapt. Conrad. in resp. casuum conscient. questione 137. Læli. Zech. de casibus reseru. casu 3. & de republ. Eccles. tit. de beneficiis, nu. 6. Salzed. ad Bernard. in *pract. cap. 52. littera C. vers. illud vero, Cened. ad Sextum collect. 30. num. 3. Emman. Sà in aphor. verb. residentia num. 7. Quintanad. Ecclesiast. lib. 4. num. 76. Paul. Comit. resp. moral. lib. 1. quest. 59. num. 3. Zerol. in praxi Episcopi p. 1. verb. priuatio §. 4. dub. 3. & verb. Parochus §. 2. Fr. Leo. in thesauro fore Ecclesiast. part. 3. cap. 1. num. 19. & 21. Azor. in sit. moral. p. 2. lib. 7. cap. 4. quest. 10. Fr. Emman. in summ. tom. 2. cap. 36. in fine, & in explicat. Bulla Compositionis num. 18. Ceual. commun. contra commun. quest. 585. num. 6. Sanch. de matrim. lib. 2. disp. 31. num. 11. Ioan. Valer. de different. inter utrumque forum, verb. Parochus, diff. 5. num. 1. Bonacin. var. tract. disp. 5. puncto 5. num. 9. estimantes posse Parochum sine licentia Episcopi ex iuxta causa abesse ad duos menses continuè, vel diuisim.**

Non posse Parochum per hebdomadæ abesse non peita, vel non obtenta licentia, etiam relicto vicario idoneo ab ipso Ordinario approbato, *decifum* referunt Garc. d. cap. 2. num. 23. in 3. declar. Armendar. *disto loco num. 157.*

Per motum proprium Pij V. publicatum de mense Iunij 1568. super residentia Canoniorum habentium Parochiales non fuisse ablatum Ordinarijs facultatem, ita & taliter quòd non possint iuxta formam Concilij Trident. aliquibus iustis de causis licentiam concedere recedendi à Parochiali ad aliquod tempus, modò ea vtatur intra limites præscriptos à Conc. in presenti, referunt

unt decifum Garc. d. cap. 2. num. 179. Armendar. d. loco num. 87.

70. *a. Nifi ex graui caufa, &c.* Parochum petentem licentiam fingendo caufam iutam, quam re vera non habet, peccare mortaliter, & teneri refituere fructus, refoluunt. Azor. dicit. p. 2. lib. 7. cap. 10. quæft. 3. Poſſeuin. d. c. 1. num. 24. Ego ipſe d. alleg. 53. num. 99. me citato Sanctar. d. quæft. 4. num. 15.

71. Parochus habens iuſtam caufam abeundi extra parochiam per duos menses, aut tres, non ſatisfacit ſuæ conſcientiæ ſi petat licentiam iurans ſe grauem habere caufam, quam non expediat manifeſtate, vt petita licentia abeſſe poſſit, licet Epifcopus non concedat, ſimiliter quod abeſſe non poteſt in caſu quo caufam rationabilem expreſſent, quam vii bonus, & æquus rationabilem iudicaret, ſed rigidus Præſatus minus æquam indicat, & licentiam denegat, vel quia mouetur ſuſpitione quod ficta ſit, cum tamen ſit vera, ſed habere poteſt reuocum ad ſuperiorem. Ita decifum referunt Garc. d. cap. 2. num. 37. Armendar. d. loco num. 155. Squillante de obligat. cleric. p. 1. num. 117. Ioan. Valer. d. verb. Parochus, diſſer. 5. num. 1.

72. *a. a. Et ſubtractionem fructuum, &c.* Epifcopus quoties in penam omiſſa reſidentia vult ſubtrahere partem fructuum, quos ſuos fecerunt Parochi, tenetur obſeruare eadem interualla, eandemque rationem, qua contra Epifcopos non reſidentes ſtatuit cap. 1. ſeſſ. 6. de reformat. Non vero tenetur ſeruare eadem interualla in executione faciendi ſuper illis fructibus, quos Parochi pro rata temporis abſentia ſuos non fecerunt. Ita refert decifum Garc. d. cap. 2. num. 32.

73. *¶ Etiam uſque ad priuationem.* Vt quis parochia legitime priuetur ob non reſidentiam iuris ordine ſeruato, que ſunt attendenda, dixi de officio, & poteſt. Parochi cap. 8. num. 75. & in hac materia eſt optima decifio Rota 137. apud Farin. part. 1. in poſtuum. ubi num. 1. decidit quod ad effectum priuationis, vel debet interuenire vna citatio perſonalis, Abb. in cap. ex tua num. 10. de cler. non reſid. vel tres in Eccleſia, & à die vltima expectari ſex menses, d. cap. ex tua, Abb. conſ. 67. num. 2. lib. 1.

74. Ad priuationem Parochi ob non reſidentiam non eſſe neceſſarium quod prius procedatur per alias penas, nempe per cenſuras Eccleſiaſticas, ac ſequeſtrationem,

& ſubtractionem fructuum, aliaque iuris remedia, tenet Garc. in addition. ad d. cap. 2. ſub num. 139. aſſerens id euenire, quia Concil. in præſenti hoc relinquit arbitrio Ordinarij, ibi, liberum eſſe vult Ordinarijs, licet de iure communi requiri viderentur in cap. ex tua, §. 1. de cleric. non reſident.

75. *¶ Compellere.* Arbitrij eſt Epifcopi qua via, & quo remedio exijs vii velit contra non reſidentes, vt refert decifum Garc. d. cap. 2. num. 159.

76. *¶ Nec executionem hanc quolibet privilegio, &c.* Generaliter accipiendum eſſe hoc decretum contra abſentes ſiue obediens, ſiue contumaces, refoluunt Ioan. Ocon. in cap. 1. num. 60. de cleric. non reſid. lib. 6. Sahag. in cap. 2. de ſequeſt. poſſes. num. 54. Anton. Gom. in explicat. Bullæ Cruciate cap. 7. ad 4. clauſ. num. 35. & 36. quos refert & ſequitur Garc. d. c. 2. num. 161.

77. *¶ Sine appellatione.* Solim tollere appellationem ſuſpenſiuam, non vero deuolutiuam, tenent Stephan. Quarant. in ſumm. Bullarij, verb. Archiepiſcopi auctoritari. verſ. quomodo quero, Garc. d. cap. 2. num. 161. Salgado de proſcit. regia tom. 1. p. 2. cap. 15. ex num. 8.

78. *¶ Vigore Eugeniæ conſtitutionis.* Derogari his verbis Eugenij IV. conſtitutioni emanata ad declarationem text. in cap. cum dilectus, de cleric. non reſid. concedenti omnibus Romæ permanentibus vt in abſentia poſſent percipere fructus, aſſertantur Ioan. Ocon. in reſp. cap. vnic. de cleric. non reſid. lib. 6. num. 59. Fr. Emman. in addit. ad §. vnic. Bullæ Compoſitionis num. 4. verſ. quanto à la ſegunda, quos referunt & ſequuntur Cened. præſt. & canon. 9. lib. 1. quæſtion. 1. num. 31. verſ. pro vera, Sanctarel. var. reſol. quæſt. 16. num. 2. vbi à principio illius quæſt. probare nititur non derogari per text. in præſenti conſtitutioni eiuſdem Eugenij IV. incip. Qui creditum, ſub dat. 6. Kal. Martij 1431. que refertur à Nicol. Garc. de benef. part. 3. cap. 2. num. 58. per quam conſeſſum fuit Vniuerſitati Salamantiniæ vt Doctores, & ſcholares in quacunque facultate per octo menses continuos, vel interpolatim legendo, aut alias humilimodi litterarum ſtudio inſiſtendos, fructus ſuorum beneficiorum cum cura, & ſine cura quæ obtinent, ac imposterum obtinebunt, quotidianis diſtributionibus dumtaxat exceptis, liberè percipere valeant, cum ea integritate, cum qua illos perciperent, ſi in proprijs Eccleſijs perſonaliter reſiderent.

Cathedralium præſecti ultra tres menses consecrationem differens, fructibus perceptis restituendis sunt obnoxij, & totidem mensibus absentes, sunt ipſis Eccleſijs ipſo iure priuati.

C A P V T I I

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Menses tres ad consecrationem Episcoporum à die confirmationis sunt numerandi.
- 3 Impedimentum non excusat nisi impeditus probet se omnem adhibuisse diligentiam vt impedimentum cessaret.
- 4 Locus idoneus pro Episcoporum consecratione, si extra Curiam fiat, est Ecclesia ad quam promoti

- fuerint.
- 5 Consecrationi Episcoporum Canones conſtituerunt peculiare tempus, ſcilicet diem Dominicum.
- 6 Episcoporum consecratio cum Miſſa faciendâ eſt.
- 7 Consecratio cuiuslibet Episcoporum fit à tribus Episcopis, & non paucioribus.
- 8 Papa concedere poteſt vt vnus Episcopus inſiſtens de caufis Episcoporum consecret.

Ecclēſijs cathedralibus, ſeu ſuperioribus, quocumque nomine, ac titulo præſecti, etiam ſi ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſint, ſi munus consecrationis a intra tres menses non inſceperint, ſi ad fructuum perceptorum reſtutionem teneantur, ſi intra totidem menses poſtea id facere neglexerint, Eccleſijs ipſo iure ſint priuati. ¶ Conſecratio verò ſi extra Curiam Romanam fiat, in Eccleſia, ad quam promoti fuerint, aut in prouincia, ſi commodè fieri poterit, celebretur.

1. **V**ide Nauarr. in man. cap. 25. num. 118. verſ. 8. Iacob. de Graff. in aureis decifion. part. 1. lib. 2. cap. 97. nu. 32. Bertachin. de Epifcopo tract. 2. lib. 3. q. 1. pag. 82. Cuch. in inſtit. maior. ſub tit. de conſec. Epifcopi, Rencina in prompt. recept. ſentent. tom. 1. tit. 38. num. 13. Salzed. ad Bernard. in

præſt. cap. 26. litt. A. verſ. Epifcoporum, Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloſſ. 24. nu. 41. Franc. Leon. in theſauro ſori Eccleſiaſt. p. 1. cap. 3. num. 22. Valer. Reginald. in praxi ſori panis. lib. 32. tract. 2. num. 58. Zerol. in praxi Epifcop. part. 1. verb. Conſecratio Præſatorum, Piaſec. in ſimili praxi in proom. de elect. num. 6.

6 Sell 7. c. 10. Conc. Chalced. tract. 16. cap. 25. Concil. Vvornarien. ſe. c. 764 c. quoniam 75. diſt. cap. quoniã 100. diſt. & ſuprà teſt. 7. can. 9.